

Йозеф Несвадба
Островът на пиратите

На запад от Тринидад, 17... година

Беше в края на август, някъде между пладне и шест часа, западно от Тринидад, когато откъм безветрения борд за първи път забелязахме на хоризонта мачтата на пиратската шхуна. Отначало се виждаха само реите, после стражевата будка на мачтата и привечер – целият кораб заедно с черния флаг отзад. Всички го очаквахме, знаехме, че ще ни преследват още от Ливърпул. Дори се изненадахме, че се появиха толкова късно. Бяхме обмислили как да ги посрещнем. Имахме на палубата дузина съвсем нови мортири, с каквито все още не са въоръжени и корабите на кралицата, а от прочутите парижки работилници бяхме снабдени с най-добрите мушкети, каквито войската на френския крал ще си набави навярно едва след няколко години. Всеки от тях струваше повече от чифт чистокръвни арабски жребци. А под носа на кораба – голямо количество барут, докаран направо от Италия, където, както е известно на всички, в двора на маестро Луиджи се произвежда най-добрият неовлажняващ барут. При това наставаше времето на пасатите. А когато морето изведнъж утихне напълно и корабите се спрат под палещото слънце, което е в състояние да побърка и най-здравия разум, всичко зависи само от екипажа. Понякога той трябва да се залови за греблата, както на древните галери. Моите хора бяха решени на всичко. Та мъжете на моя кораб принадлежаха към най-добрите ливърпулски семейства, към елита на младежта, – джентълмените. Единствено кормчията се числеше към моряшкото сдружение. Взехме го със себе си, защото разбира от компаси и от местоположението на звездите, така че и слепешком може да определи посоката. Аз съм забравил много неща от последното си морско пътешествие. Приятелите ми – защото на кораба всички сме приятели – знаят защо отиват на екваториалните острови. Те искат да воюват за своя идеал. А пиратите плават по морето само за плячка. По цели дни се наливат с ром и ако се спрат на екватора, веднага се улавят за гушите, преди да са успели да уловят веслата. Познавам ги. Познавам екипажа на капитан Флинт. Самият аз навремето кръстосвах с него моретата.

Как станах пират

Баща ми, бог да го прости, имаше малка пристанищна странноприемница край стария уединен рейд южно от Ливърпул, в Касълска околия. Един умиращ моряк, за когото се грижех като момче, ми даде скица на карта, на която беше нанесен най-богатият и най-прекрасният остров на този свят – както ми каза на смъртния си одър добрият човек. Той ме закле да отида там сам, ако искам един ден да бъда щастлив и богат, да отида там и никога да не се връщам. Тогава аз не отдадох значение на бълуването на умиращия и хвърлих скицата му на дъното на сандъка в таванската стаичка на нашата странноприемница, където живеех заедно с братята си. Ала когато, осемнадесетгодишен, Мери ми измени и се омъжи за големия Джим, който се върна от войната срещу французите като фелдфебел, аз отново се сетих за далечния остров на стария моряк, където човек пак може да бъде щастлив. Оставих се да ме завербува първият кораб, минал покрай нашия залив, избягах от къщи и с тоя кораб, който се занимаваше с пиратство, пропътувах много мили по моретата, докато един ден стигнахме при търсения от мен остров. Това беше незначително островче в Западните Индии, съвсем незабележимо на вид. През нощта скочих през палубата и заплувах към него. Излязох на брега сред морските лъвове, странни, лаещи животни, които извикваха ужас у мен. Но скоро се отърсих от целия ужас. Обитателите на единственото село на острова ме посрещнаха гостоприемно, като че ли бях бог. И наистина, както научих после, в религиозните си представи те очаквали някакъв зелен бог, който трябвало да дойде от морските вълни.

Станах върховен жрец

Сгодиха ме за своята прелестна кралица, която живееше в единствената зидана къща в селото. Станах техен владетел и върховен жрец, което не ми изглеждаше трудно, понеже всички хора в селото бяха щастливи и доволни; те не трябваше да работят много, защото благосклонната природа им предлагаше всичко, не трябваше да се обличат, защото климатът беше винаги приятен, и никога за нищо не се караха, защото при постоянното изобилие в техните сърца не беше влязла злобата. Отгоре на всичко зад селото се издигаше възвишение, където тези блажени хора добиваха чисто злато за сечивата си. Златото беше единственият метал, който те познаваха. Всичко на острова беше от злато: сечивата и полиците, тенджерите и котлите, лъжиците и копията, които те използваха само като ритуални пособия, в чест на своите прадеди, отседнали някога на този остров. Живеех щастливо.

Кога човек е щастлив?

Само че аз не умеех да ценя своето щастие. Скоро започнах да тъгувам за родината, щастieto само по себе си не ми бе достатъчно, исках да се похваля с него на приятелите си. Като че ли в живота човек се нуждае от зрители, които да му завиждат. Като че ли не може да бъде щастлив без нещастieto на ближния си. Поне на мен ми изглеждаше така. А моите островитяни не умееха да завиждат. Направиха ми голям сал и ме пуснаха да се върна на Небесата – както те предполагаха.

Дори и кралицата им не изпадна в отчаяние, макар да смятах, че ме обича. Тези хора не изпитваха болка от нищо, защото никога не подозираха в нищо другите. Понякога си мислех дали този остров не беше митичната Утопия, за която често бях чувал да се говори.

Моят престой на небето

Поне така ми се струваше, когато се върнах в Ливърпул. Сякаш наистина бях на небето. Златото, което донесох със себе си от митичния остров, ми отвори вратите навсякъде, и в най-висшите кръгове, и ми спечели добри и прекрасни приятели. Само че такива хора имаше много. Та тогава всеки знаеше: върнал се е от далечни морета. Ако не е бил пират, значи е открил съкровище или нова земя. Преследваше ме цяла тълпа от авантюристи и безделници. Претърсваха стаите ми, когато не си бях вкъщи, подкупваха слугите ми и изпращаха при мен най-красивите куртизанки, за да изкопчат с хитрост тайната ми. Най-последно ме срещна капитан Флинт, от кораба на който бях избягал. Всичко стана ясно. Той дойде при мен и ми предложи процент, ако го отведе при своето находище. Исках да позабавя нещата. Знаех, че не мога много да ги променя. Капитанът добре си спомняше на коя географска ширина съм изчезнал. Дори да не му кажа нищо, ще замине за там на своя отговорност и ще избие моите благодетели. Обещах му да взема решение до една седмица.

Говоря с кралицата

Още на следващия ден заминах за Лондон. Кралицата ме прие същата вечер. Каза ми с усмивка, че е чула вече за моето богатство. Разбира се, тя е готова да изпълни желанието ми и да защити с флотата си моя остров от капитан Флинт, ако ѝ съобща разположението на острова, където ще ме назначи губернатор с висока заплата, и ще бъде приет в рицарското съсловие. Но богатството на острова и неговото население принадлежат на короната. Толкова ми каза кралицата. Но аз познавам войнишката паплач, която служи в колониите на нейно величество. Каква е разликата между нея и капитан Флинт? От време на време най-добрите пирати ги приемат в рицарското съсловие, такъв е обичаят, ръководен от златото. Побързах да се върна в Ливърпул.

Дружество за спасение на острова

Основах, значи, ново дружество заедно с моите приятели, предани на висшите нравствени принципи синове на благородници, повечето от които не одобряваха суровите действия на своите бащи. За всичките пари, с които разполагахме, закупихме облекло и оръжие, качихме се на кораба, който преди известно време бях наредил да построят, и тайно отплавахме от пристанището. Целта ни беше ясна: да спасим последното кътче на този свят, където хората още се чувствуват щастливи, да им помогнем да защитят своята Утопия, да проявим човешко достойнство. Такова приключение подхожда за джентълмени. Бързо избягахме. Но капитан Флинт също не бездействуваше. И днес между обяд и шест часа, западно от Тринидад, откъм безветрения борд за първи път забелязахме на хоризонта мачтата на шхуната му. Имах още една изненада. Под палубата бяха приготвени чували, пълни с луидори, гвинеи, цехини, моадори, динари и талери, които възнамерявах да пръсна сред екипажа му, когато техният кораб се приближи. Знам как пиратът за един луидор е готов да пожертвува и най-верния си приятел. Представях си как ще се сбият помежду си за имуществото, което за нас няма никаква цена.

Но се намеси трета шхуна

На следващия ден рано сутринта тя мина покрай нас и ни поздрави с изстрели и от двете си малки оръдия. Флагът на кралицата весело се развяваше от кърмата ѝ. Беше военна шхуна на нейно величество. Вече ни е чакала във водите близо до моя остров. Закачи се с куки за кораба на капитан Флинт и започна жестока сеч. Пиратите и войниците си разбиваха главите заради плячката, при която трябваше да ги заведем ние. За наш късмет се забавиха чак до вечерта. Моят наблюдател в стражевата будка припадна. Той беше син на лорд Макърсън и никога в живота си не беше предполагал, че хората могат да бъдат толкова жестоки едни към други. Беше забравил, че и баща му навремето бе командувал шхуна на нейно величество.

Спасяваме острова

На другата сутрин хвърлихме котва край моя остров. Пиратите и хората на правителството не се виждаха. Така че разполагахме с няколко часа. Жителите на селото ме посрещнаха с възторг, кралицата се разплака. Искаха да устроят голямо тържество, защото смятаха, че се връщам като могъщ бог с цяла свита от светци. И почти бяха прави. Всичките ми приятели бяха обзети от благородната мисъл да ги спасят. Бързо им разказах за опасността. За това, че след няколко часа ще пристигнат неприятели, които ще искат да ги ограбят, а може би и да ги убият. Не ме разбраха. Не знаеха какво е неприятел. А представата, че човек може да убива човека, сякаш е животно, им се струваше смешна. Не ме разбраха и вместо това ни устройоха блестящо угощение, през време на което танцуваха в наша чест най-хубавите момичета и най-хубавите момчета от селото. Ние вече преценявахме кого за каква задача да използваме при отбраната. Но те не разбираха от дума. Приятелите ми нетърпеливо поглеждаха към хоризонта дали скоро ще се появят шхуните с нашите преследвачи, нетърпеливо се опитвахме да прекъснем тържеството. Ала те бяха силни, винаги, когато поискахме да се възпротивим, ни слагаха да седнем в златните кресла като малки деца. „Те ще бъдат добри бойци – помислих си аз. – Но как ще ги накараме да се бият?“ Танцът бързо обхвана цялото селище. Познавам ги, убиват времето си в благородно съревнование, игри и танци. Сега ще се танцува до изнемога. Приятелите ми бяха нещастни. Нима няма да успеем да спасим този народ? Девойките им са толкова хубави и виното упоително, нима и ние ще забравим целта, която сме си поставили? Тогава ни даде съвет кормчията Израел Ханди, който единствен разбираше от кормчийство и затова ни придружаваше. Под палубата имало много железни топки с вериги, с които можел да се върже човек. Ще прикрепим към краката им железните топки и така ще успеем по-лесно да ги подчиним. Когато паднаха от умора след танците и веднага заспаха, ние се заловихме за работа. Навлякохме им брони срещу куршумите от мушкетите, на главите им сложихме шлемове, а на краката привързахме многолиброви тежести.

Убивам

Жените искаха да ни попречат. Не разбираха какво възнамеряваме да направим с мъжете им. Ханди отново ни посъветва: да затворим жените в къщите. Ако някоя излезе, да я накажем. Опитах се да обясня това на кралицата. Но тя не ме разбра, искаше да започне да крещи, искаше да събуди мъжете, които въоръжавахме, как то спяха. Трябваше да й запуша устата, ала тя се съпротивляваше с всички сили, не желаше да прояви благоразумие, знаех, че виковете й ще събудят острова, ще осуетят отбраната му и тя ще стане жертва на пиратите. Исках да я спася, стиснах по-силно устата и шията ѝ и я удуших.

В това време туземците се събудиха. Не желаша и да чуят обясненията ни. Не обръщаха внимание на мушкетите, с които се канех да ги науча да стрелят. Те смъкнаха от себе си броните, предназначени срещу куршумите, с лекота – при огромната си сила, – откъсваха тежестите, които, както се издаде Ханди, били на кораба ни заради товарите от роби. Корабът трябвало да служи за превозване на роби. Туземците се хвърлиха върху нас. За пръв път ги виждах ядосани. Обградиха ни в единствената зидана сграда. Не приемаха никакви обяснения, а когато излязох пред тях, хвърлиха върху мен единственото си златно копие. То ме одраска по рамото. После почнаха да ме замерят с камъни, донесоха ножовете си и взеха да правят нови и нови копия. Нападнаха ни и се наложи да стреляме по тях. Имахме достатъчно мушкети и барут. Моите джентълмени бяха отлични стрелци. Ловът беше едно от любимите им развлечения. Стреляхме и по жените, защото те най-много ни застрашаваха с горящите клони, които хвърляха на покрива. Вече изглеждаше, че ще изгорим или пък че някой клон ще подпали бурето с барут и всички ще хвъркнем във въздуха. Засилихме стрелбата. А вятърът разнесе огъня из цялото село.

Кой ни спаси накрая

Това беше едноокият капитан Флинт с вечния папагал на рамото, който крещеше мръсни думи из острова. И неговите моряци ругаеха изненадани. Те бяха успели да потопят правителствената галера с намерение сами да завладеят острова. Но ние ги бяхме изпреварили. Видяха резултата от работата ни. Селото гореше, туземците стенеха по земята. Пиратите ни взеха със себе си.

Поуката

Оттогава безмилостно кръстосвам моретата. Приех прякора Скелета и всички кораби свиват към пристанищата само като зърнат флага ми. Английският крал, който се възкачи на трона след кралицата, и испанският владетел вече на два пъти ми предлагат цялата си флота, за да я предвождам било срещу Испания, било срещу Англия. Но аз плувам по моретата сам със своите джентълмени и ще продължавам занаята си като някакво проклятие, докато не се спася, докато някой не ми каже къде съм направил грешка.

Кой ще ми каже това?

(По стария текст, открит в запечатана бутилка, уловена от капитан Стивънсън на юг от Карсо Кастельо, западно от Тортуга, преведено от английски и записано на 8.12.19.)

КРАЙ

© Йозеф Несвадба
© 1984 Невена Захариева, превод от чешки

Josef Nesvadba

Сканиране, разпознаване и редакция: Светослав Иванов, 2007

Публикация:

ЙОЗЕФ НЕСВАДБА
Експедиции в обратна посока
Разкази

Josef Nesvadba
Vupravy opasnym smerem
Nakladatelstvi Mlada fronta, Smena, Nase Volako
Praha, 1976

© Невена Захариева, преводач, 1984
© Богдан Мавродинов и Жеко Алексиев, библиотечно оформление,
© Текла Алексиева, рисунка на корицата, 1984
с/о Jusautor, Sofia

Рецензент Бойко Въртов
Редактор Каталина Събева
Художествен редактор Иван Кенаров
Технически редактор Пламен Антонов
Коректор Ани Иванова
Чешка. I издание
Дадена за набор на 28.V.1984 г.
Подписана за печат на 8.XI.1984 г.
Излязла от печат месец ноември 1984 г.
Формат 70×100/32 Изд. № 1785 Цена 2.50 лв.
Печ. коли 26 Изд. коли 16.84 У ИК 16,48
ЕКП 95364 5627-60-84

Книгоиздателство „Георги Бакалов“ – Варна, 1984
Държавна печатница „Балкан“ – София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4155>]